Vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmän kokous

Aika 14.11.2025 klo 9.00–12.00

Paikka Hybridikokous: Seinäjoki ja Teams

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	X	Karoliina Laakkonen-Pöntys		
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	X	Vincent Westberg		
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	X	Anssi Teppo		
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	X	Heta Latvala		
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	X	Helena Puro		
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus		Anna Bonde		
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus		Anne Petäjä-Ronkainen		
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus		Kim Klemola		
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus		Tilda Rantataro		
Pohjanmaan vesi ja ympäristö	X	Heli Jutila		Marjut Mykrä
Turveteollisuusliitto	X	Rouhiainen, Elina	X	Leena Siltaloppi
Energiateollisuus r.y.	X	Tapio Ollila		Juha Koivula
Natur och Miljö r.f.		Joel Lindholm		Roosa Mikkola
Suomen Satamat ry	X	Johanna Heinoja		Kristian Mäki-Jussila
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus/E		Pekka Tuomisto	X	Harri Väisänen
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus/L	X	Timo Liljamo		
Suomen Vapaa-ajankalastajat		Ojaharju, Juha	X	Jukka Kotola
MTK Etelä-Pohjanmaa		Kankaanpää, Timo		Anna-Kaisa Jaakkola
MTK Keski-Pohjanmaa		Jan-Ove Nyman		Vesa Paavola
Suomen metsäkeskus		Myllykangas, Nina		Jaakko Liinamaa
Keski-Pohjanmaan liitto	X	Laura Luusua		Teppo Rekilä
Pohjanmaan liitto (kirjaamo@obotnia.fi)		Christine Bonn	X	Riikka Asunmaa
Närings-, trafik- och miljöcentralen i Österbotten	X	Frank Norrén		Björkgård Lars
Österbottens fiskarförbund rf.	X	Anni Selenius		Leif Kaarto
Elinkeinoelämän keskusliitto		Kari Saari		Kai Nykänen
Etelä-Pohjanmaan liitto	X	Mari Väänänen		Susanna Anttila
Suomen vesilaitosyhdistys		Minna Väisänen		Juha Kotiranta
SLL, Pohjanmaan piiri	X	Marjo Lehtisalo		Heli Hämäläinen
Pro Agria Etelä-Pohjanmaa		Juha-Matti Toppari		Henri Honkala
Kalatalousviranomainen		Kyösti Nousiainen /Mika Sivil	X	Eeva Ruotsalainen
Suomen turkiseläinten kasvattajain liitto ry.		Kärjä, Hannu		Jussi Peura
Metsähallitus		Anette Bäck		
Geologian tutkimuskeskus	X	Salla Valpola		Paalijärvi Miikka
Pro Agria Österbottens Svenska lantbrukssällskap		Blomqvist, Mikael		Simon Nässlin
Suomen Purjehdus ja Veneily	X	John Erickson	X	Peter Remahl

MTK Metsälinja / Metsänhoitoyhdistykset	X	**Mikko Syri**		
Luonnonvarakeskus		**Lari Veneranta**		
Intresseföreningen för en levande skärgård		**Jonas Östberg**		**Ralf Degerlund**
Puolustusvoimat / Försvarsmakten		**Vilkki, Briitta**		**Anna Kralik**
Lestijoen neuvottelukunta		**Riihijärvi Samuli**		
Perhonjoen neuvottelukunta		**Elisa Lindgren**		**Närhi, Pia-Lena**
Ähtävän-, Purmon- Kruunupyyn- ja Kovjoen nk	X	**Erkki Korpimäki**	X	**Kari Hongisto**
Lapuanjoen neuvottelukunta	X	**Jukka Kotola**		**Mathias Backman**
Kyrönjoen neuvottelukunta	X	**Mika Ylipetäys**		**Esa Hirvijärvi/Tiina Lyra**
Närpiönjoen yhteistyöelin		**Mikaela Björklund**		**Anna-Kaisa Pusa**
Isojoen ja Teuvanjoen neuvottelukunta		**Paavo Rantala**		**Hannu Kortesniemi**
Etelä-Pohjanmaan kalatalouskeskus		**Paloniemi, Marko**		**Tapio Kallioniemi**
Ähtärin reitin vesistöyhteistyö		**Minna Hakala**		
Keski-Pohjanmaan kalatalousalue	X	**Elina Pusaa**		**Michael Hagström**
Järviseudun kalatalousalue		**Mikael Luoma**	X	**Marko Paloniemi**
Norra Kust-Österbottens fiskeriområde	X	**Anni Selenius**		**Lars Sundström**
Kvarkens fiskeriområde		**Carina Rönn**		**Johan Håkans**
Lapuanjoen kalatalousalue	X	**Tauno Lampinen**		**Tapio Kallioniemi**
Kyrönjoen kalatalousalue		**Matti Järviharju**	X	**Marko Paloniemi**
Södra Kust-Österbottens fiskeriområde		**Erik Söderholm**		
Kristiinankaupungin-Isojoen kalatalousalue	X	**Anni Selenius**		**Paul Hautaviita**
Österbottens Svenska Producentförbund	X	**Susanne West**		**Johanna Smith**
Keski-Pohjanmaan kalatalouskeskus	X	**Elina Pusaa**		**Mauno Korhonen**
Öjanjärven säännöstely-yhtiö				**Petri Passoja**
Suomen riistakeskus		**Mikael Luoma**		**Janne Kotanen**
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto		**Pia Ratilainen**		
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	X	**Heidi Smart**		
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	X	**Olli Leino**		
Suomen Ympäristökeskus	X	**Kristian Meissner**		

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden esittäytyminen

Puheenjohtaja Karoliina Laakkonen-Pöntys avasi kokouksen 9.00.

Vesienhoidon laaja EU-rahoitteinen ACWA-hanke on saanut myönteisen rahoituspäätöksen. Helena Puro Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskuksesta toimii projektipäällikkönä.

2. Muistion tarkistajien valinta

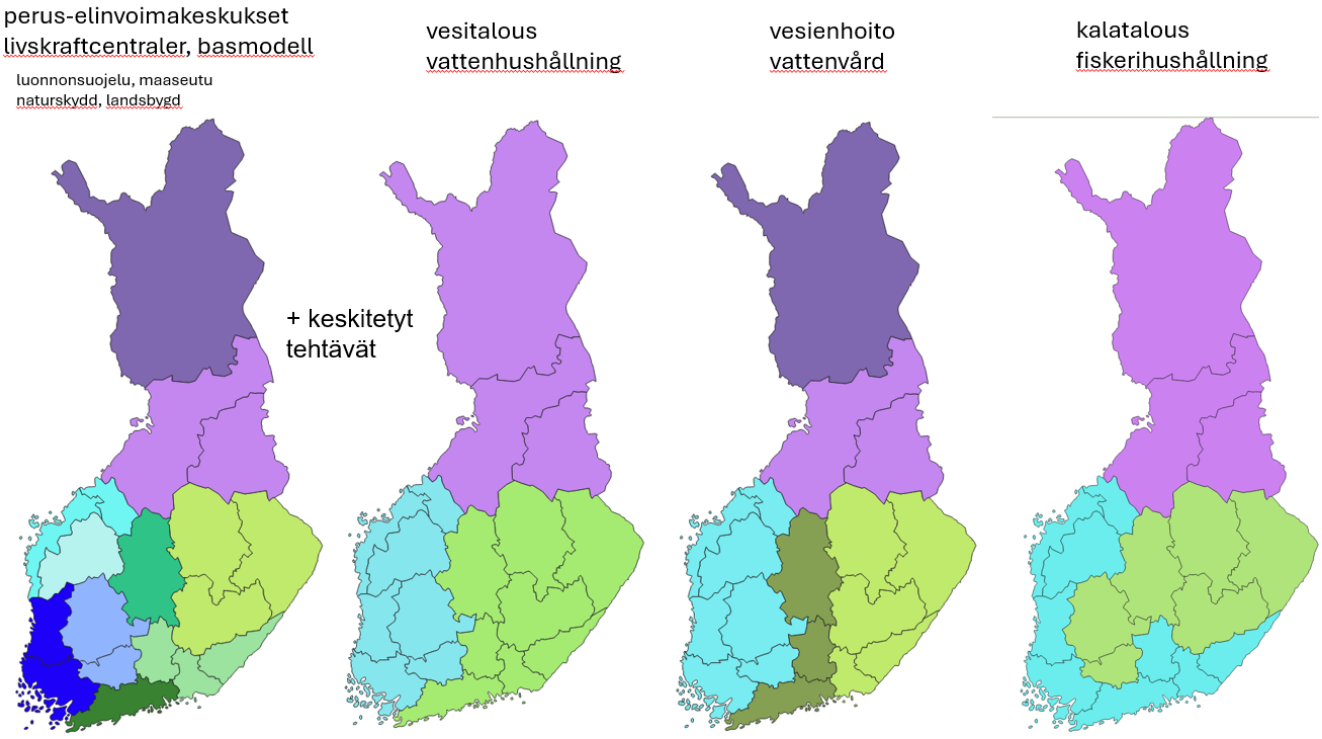
Muistion tarkastajiksi valittiin Heidi Smart ja Jessica Åsbacka.

3. Aluehallintouudistuksen tilanne *(Karoliina Laakkonen-Pöntys)*

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus jakautuu 2026 alussa kolmeen virastoon: lupa- ja valvontavirastoon (LVV), Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskukseen (EP EVK) ja Lounais-Suomen elinvoimakeskukseen (LOU EVK). LOU EVK:lla on toimipisteet pohjalaismaakunnissa.

Lupa- ja valvontavirasto (LVV) on valtakunnallinen ja sen päätoimipaikka on Tampere. Se hoitaa suurimman osan nykyisten aluehallintoviraston tehtävistä, Valviran tehtävät ja ELY-keskuksista ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen tarkoituksenmukaiset tehtävät (vesien ja merenhoidon suunnittelu sekä vesien tilan seuranta, ympäristölupien ja vesilupien valvonta, YVA-prosessit, Luonnon monimuotoisuuden viranomaistehtävät ja LS alueiden toteuttaminen jne). Virastossa on 7 osastoa, joista yksi on ympäristöosasto (n 750 htv).

Elinvoimakeskuksia on 10 (kuva alla). Useita tehtäviä on keskitetty. EPOEVK hoitaa keskitetysti läntisen Suomen vesien ja merenhoidon edistämistehtäviä. LOUEVK hoitaa keskitetysti läntisen Suomen vesitaloustehtäviä (Valtion vesistörakenteiden ylläpito, tulvariskien hallinta (tulvatilanteiden johto ja hallinta), ojitus, kuivatus, valtakunnallinen hydrologisen tiedon tuottaminen).

Keskustelussa todettiin seuraavat, YTR-toimintaa koskevat asiat:

- Uudistuksen tarkoituksena on luoda vahva keskusvirasto ja sujuvoittaa luvitusta. Jatkossa hallinnon sisällä lupapäätöksestä voi valittaa LVV:n yleisen edun valvonnan yksikkö.
- Vesitalousasioilla ja vesienhoitoasioilla on Länsi-Suomessa sama aluejako (kuva yllä). LVV suunnittelee vesienhoidon toimet ja EVK toteuttaa.

- LVV hoitaa jatkossa yhteistyöryhmän kokoukset. Ryhmä tulee todennäköisesti toimimaan aiemmalla maakuntajaolla. Osallistujia päivitetään vain EVK:n osalta. Muilta osin yhteistyöryhmä on nimitetty 2029 saakka.
- LVV käsittelee vesilain mukaiset luvat.
- EPOEVK ja LOUEVK hoitavat jokineuvottelukuntatoiminnan. Asia selviää tarkemmin tulevassa EVK-työjärjestyksessä.
- Anssi Teppo siirtyy VHA 3 alueen vesienhoidon koordinaattoriksi Vincent Westbergin seuraajaksi.
- EVK hoitaa vesistökunnostushankkeet.
- EVK hoitaa vesihuoltolain mukaisen valvonnan
- Hallintoon kohdistuu säästöjä vuonna 2027

4. eDNA-menetelmän mahdollisuudet ympäristöseurannassa (*Kristian Meissne*r, SYKE)

- eDNA on eliöiden ympäristöön levittämää DNAta.
- https://luontotieto.syke.fi/seurannat-ja-menetelmat/miten-luontoa-seurataan/molekyylibiologiset-seurantamenetelmat-edna-2/
- eDNAta voidaan ottaa vedestä, puunrungoista, ilmasta ja maasta
- Kyseessä on uusi menetelmä, joten on tärkeää saada vertailukelpoisia tuloksia (standardeja luotu paljon ja lisää on tulossa)
- Näytteenoton huolellinen suunnittelu on erittäin tärkeää
    - vaatii riittävän näyteponnistuksen
    - eDNA-tuotanto vaihtelee laajasti eri ajankohtina
    - pitkä kulkeuma
- Rutiinikäytössä menetelmät ovat vasta yksittäisten riista- ja kalalajien seurannassa
- eDNA-menetelmä vertautuu hyvin perinteisiin menetelmiin
- Kansallinen eDNA-tiekartta julkaistu.
- Menetelmää käytetty Ähtävänjoen kalat ja helmet – hankkeessa.
- On luotava ohjeet, jotka helpottavat tilaajan osuutta.

5. Vesien- ja merenhoidon ajankohtaiset / Aktuellt i vatten- och havsvården *(Anssi Teppo)*

- Vesimuodostumien ekologista luokittelua on tehty 2025.
- ”One out – all out”- periaate muuttaa arvioita. Toteutuu biologisen, fys.kem ja hymo-luokittelun eli heikoin tekijä määrää luokan (tietyillä rajoitteilla). Aiemmin tila määräytynyt keskiarvon mukaan.
- Uusi ekologinen luokittelu julkaistaan 22.3.2026
- Eri sektoreiden toimenpiteiden suunnittelu alkaa alkuvuonna 2026 LVV toimesta.
    - VTV:n vesien- ja merenhoidon tuloksellisuustarkastuksen suositukset
    - EU-palaute vesienhoitosuunnitelmista ja merenhoidon toimenpideohjelmasta
    - Yhteensovittaminen muiden suunnitelmien kanssa:
        - Tulvariskien hallintasuunnitelmat, kansallinen ennallistamissuunnitelma, uusi yhdyskuntajätevesidirektiivi jne.
- Vesienhoitosuunnitelman kuuleminen alkaa loppuvuonna 2026.
- Närpiönjoen fosforipitoisuus on kasvanut reilusti. Selvitettävä kasvihuoneiden osuus.

- Isoimpien jokien pH-kehitys on ollut erittäin positiivinen. Voi olla, että happamuusvarastot ovat kuluneet ja vesienhoidon toimenpiteet ovat vaikuttaneet asiaan. Toisaalta vesitalousasioiden ymmärrys on kehittynyt ja peruskuivatuksen toteutus on kehittynyt.

6. MASSIW-hanke (*Heidi Smart*)

- 6 partnerin hanke (Åbo Akademi, Linnéuniversitet, Västerbottenin läänihallitus, EPOELY, Sveriges Geologiska undersökning, Geologian tutkimuskeskus)
- Hankkeen tavoite on olla mukana parantamassa merkittävästi happamista sulfaattimaista johtuvaa vesien pahasti heikentynyttä tilaa. Tila joka pitää EU:n vesipolitiikan puitedirektiivin ja EU:n luonnon ennallistamisasetuksen tavoitteiden mukaan parantaa.
- Tuloksena saadaan tietoa siitä, kuinka viljellä maita, jotta ei tulisi happamia päästöjä. Tarkoituksena tuottaa käyttäjäystävällisiä karttoja.
- EPOELYssä seurataan kalastoa, pohjaeläimiä, piileviä, fysikaaliskemiallisia ominaisuuksia ja eDNAta neljällä eri joella (pieni, kohtalainen (2 kpl) ja suuri HS-vaikutus). Lisäksi laaditaan vesienhallintasuunnitelmia yhteistyössä maanomistajien kanssa ja luodaan työkalupakki ja viestintä- ja koulutusmateriaalia.

7. APRIORA-hanke (*Olli Leino*)

- Hankkeessa on mukana 5 maata Itämeren rannoilta (2023-2026). Suomen pilotointialue on Kyrönjoki.
- Hankkeessa valittu lääkeaineita (10 ainetta, joista 4 tarkemmassa tarkastelussa), joiden kuormia arvioidaan jätevesien kautta jätevedenpuhdistamoilla ja pintavedestä. Tämän perusteella tarkastellaan ihmisille aiheutuvaa riskiä ja luodaan helposti luettavat riskikartat (QGIS työkalu). Tunnistetaan jokialueet, joissa on kohonnut riski ja kohdistetaan niihin vähennystoimia.

8. Ähtävänjoen vesivisio (*Helena Puro ja Jessica Åsbacka*)

- RIWET-hankkeessa on tarkoitus saada kokemuksia muiden maiden parhaista käytänteistä vesienhoitotyössä.
- Näitä sovelletaan soveltuvin osin Ähtävänjoen vesivisiotyössä.
- Vesivisio on kuvaus vesistöalueen tavoiteltavasta tulevaisuudesta. Visiotyön tavoitteena on löytää yhteinen näkemys ja tahtotila vesistön kehittämisestä sekä suunnitella myös ne askeleet, joilla haluttuun tulevaisuuteen päästään.
- Ähtävänjoella on monia paineita, jotka vaikuttavat vesistön tilaan (padot, maa- ja metsätalous)
- Sidosryhmille pidetty työpajoja → toimenpidesuunnitelma ja jokikoordinaattorineuvottelut

9. Seuraava kokous /Nästa möte

Seuraava kokous pidetään 2026.

10.* Kokouksen päättäminen *(Karoliina Laakkonen-Pöntys)

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.05.

Liitteet: Esitykset

Muistion tarkastajat:	Heidi Smart	hyväksytty 9.12.2025
	Jessica Åsbacka	hyväksytty 9.12.2025